

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	12.12.2014
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	16.11.2022
Avaldamismärge:	RT I, 09.12.2014, 20

Kriminaal-, väärteo-, tsiviil- ja haldusasjade menetlusest osavõtjatele tasu maksmise ja kulude hüvitamise kord

Vastu võetud 22.12.2005 nr 322

[RT I 2005, 71, 557](#)

jõustumine 01.01.2006

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
28.02.2006	RT I 2006, 11, 78	06.03.2006
08.01.2009	RT I 2009, 6, 38	25.01.2009, rakendatakse alates 01.01.2009
30.04.2009	RT I 2009, 24, 149	10.05.2009, osaliselt 01.07.2009
25.03.2010	RT I 2010, 14, 74	04.04.2010
23.08.2010	RT I 2010, 60, 407	01.01.2011
04.12.2014	RT I, 09.12.2014, 19	12.12.2014
22.05.2023	RT I, 24.05.2023, 13	22.05.2023 - Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi 22.05.2023 kohtuotsus tunnistab, et Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2005. a määruse nr 322 „Kriminaal-, väärteo-, tsiviil- ja haldusasjade menetlusest osavõtjatele tasu maksmise ja kulude hüvitamise kord“ kuni 7. aprillini 2023 kehtinud redaktsiooni § 5 ² lõike 1 punkt 4 oli põhiseadusega vastuolus.

Määrus kehtestatakse [kriminaalmenetluse seadustiku](#) § 178 lõike 5, [väärteomenetluse seadustiku](#) § 38 lõike 2, [tsiviilkohtumenetluse seadustiku](#) § 152 lõike 3, § 153 lõigete 1 ja 3 ja § 157 alusel.
[RT I, 09.12.2014, 19- jõust. 12.12.2014]

§ 1. Kohaldamisala

Käesolevat korda kohaldatakse kriminaal- või väärteomenetlusest osavõtuga seotud kulude hüvitamisel kannatanule, tunnistajale, koosseisuvälisele tõlgile, eksperdile ja spetsialistile ning tsiviil- ja halduskohtumenetlusest osavõtuga seotud kulude hüvitamisel eksperdile, koosseisuvälisele tõlgile ja tunnistajale (edaspidi *menetlusest osavõtja*).

§ 2. Keskmise palga hüvitamine kriminaal- ja väärteomenetluses

(1) Menetlusest osavõtjale, kellele ei säilitata töökohal palka, hüvitatakse uurimisasutusse, prokuratuuri, väärteoasja kohtuvälise menetleja juurde või kohtusse kutsumise korral töölt eemalviibitud aja eest tema keskmine palk tööandja tõendi alusel, milles on märgitud töökoht ja amet ning keskmise päevapalga suurus. Keskmise päevapalk arvutatakse Vabariigi Valitsuse 15. augusti 2001. a määruse nr 275 «Keskmise palga arvutamise kord» järgi.

(2) Kui kannatanu, tunnistaja, koosseisuväline tõlk, ekspert või spetsialist ei esita tööandja tõendit, arvutatakse hüvitis töölt eemalviibitud aja eest, lähtudes kehtivast palga alammäärast.

§ 3. Sõidu-, majutus- ja toitlustuskulude hüvitamine ning päevaraha maksmine

(1) Tsiiviil- ja halduskohtumenetluses ettenähtud toitlustuskulud kaetakse päevarahaga.

(2) Kui menetlus toimub väljaspool menetlusest osavõtja elukohta, hüvitatakse talle sõidu- ja majutuskulud ning makstakse päevaraha vastavalt «Tulumaksuseaduse» § 13 lõike 3 punkti 1 alusel kehtestatud korrale.
[RT I 2010, 14, 74- jõust. 04.04.2010]

§ 4. Eksperti- ja spetsialistitasu

(1) Ekspertidele makstakse ekspertiisi eest tunnitasu, mis on 10–40-kordne «Töölepingu seaduse» § 29 lõike 5 alusel kehtestatud tunnipalga alammäär, välja arvatud juhul, kui käesoleva määrusega on vastavale ekspertiisiliigile kehtestatud teistsugune tasu. Spetsialistile makstakse tema kohustuste täitmise eest tunnitasu, mis on 10–25-kordne «Töölepingu seaduse» § 29 lõike 5 alusel kehtestatud tunnipalga alammäär.
[RT I 2009, 24, 149- jõust. 01.07.2009]

(2) Tasu suurust määrates arvestatakse eksperti ja spetsialisti kvalifikatsiooni, töö keerukust, vajalike vahendite kasutamise seotud möödapääsmatuid kulusid ning erilisi tingimusi, milles ekspertiis tuli teha või spetsialisti kohustusi tuli täita.

§ 5. Eksperti lisakulude hüvitamine

(1) Lisaks §-des 3 ja 4 sätestatule hüvitatakse tsiiviil- ja halduskohtumenetluses ekspertidele kulusid tõendavate dokumentide alusel eksperti arvamuse ettevalmistamise ja koostamisega seotud kulud, kaasa arvatud abitööjõule ning uuringuks kasutatud materjalidele ja vahenditele tehtud kulutused.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kuluhüvitis ei või olla suurem kui 20% § 4 alusel makstavast ekspertitasust.

§ 5¹. Eksperti tasu kohtupsühhiaatriaekspertiisi ja kohtupsühhiaatria-kohtupsühholoogia komplekseksperitiisi tegemisel

(1) Kohtupsühhiaatriaekspertiisi ja kohtupsühhiaatria-kohtupsühholoogia komplekseksperitiisi tegemise eest kehtestatud tasu sisaldab kõiki ekspertiisi tegemisega seonduvaid kulusid, sealhulgas:

- 1) ekspertiisi või ekspertide komisjonile makstav tasu ekspertiisi tegemise eest ja sellega kaasnevad maksud;
 - 2) eksperti poolt ekspertiisi tegemiseks vajalike vahendite kasutamisega ning eksperti arvamuse ettevalmistamise ja koostamisega seotud kulud, kaasa arvatud abitööjõule ning uuringuks kasutatud materjalidele ja vahenditele tehtud kulutused;
 - 3) ekspertiisi käigus eksperti elu- või tegevuskohast kuni 50 kilomeetri kaugusel asuva ekspertiisialuse isiku viibimiskohta ja sealt tagasi sõidu kulud;
 - 4) eksperti tegevusalast tulenevad või muul viisil arvete esitamisega kaasnevad tasud ja maksud;
 - 5) eksperti kohtumenetluses osalemisega kaasnevad kulud, välja arvatud sõidu- ja majutuskulud.
- [RT I, 09.12.2014, 19- jõust. 12.12.2014]

(2) Ekspertiisi käigus eksperti elu- või tegevuskohast rohkem kui 50 kilomeetri kaugusel asuva ekspertiisialuse isiku viibimiskohta ja sealt tagasi sõidu kulud hüvitatakse vastavalt läbitavale vahemaale, arvestades 0,25 eurot iga läbitud kilomeetri kohta, kuid kuni 63,90 eurot ühe ekspertiisi kohta.
[RT I 2010, 60, 407- jõust. 01.01.2011]

(2¹) Kui ekspert sõidab oma elu- või tegevuskohast korraka mitme ekspertiisialuse isiku juurde, kellel on sama viibimiskoht, ning teeb seal mitu ekspertiisi, tohib ekspert taotleda sõidukulude hüvitamist vaid üks kord.
[RT I, 09.12.2014, 19- jõust. 12.12.2014]

(3) [Kehtetu -RT I, 09.12.2014, 19- jõust. 12.12.2014]

(4) Tasu võib eksperti soovil maksta eksperti tööandjale viimase esitatud arve alusel.

(5) Tasu makstakse uurimisasutuse, prokuratuuri, väärtetoasja kohtuvälise menetleja või kohtu määruse alusel.
[RT I 2009, 24, 149- jõust. 10.05.2009]

§ 5². Kohtupsühhiaatriaekspertiisi ja kohtupsühhiaatria-kohtupsühholoogia komplekseksperitiisi tasu suurus

(1) Kohtupsühhiaatriaekspertiiside ja kohtupsühhiaatria-kohtupsühholoogia komplekseksperitiiside tasud on järgmised:

- 1) kohtupsühhiaatriaekspertiis – 255 eurot;
- 2) kohtupsühhiaatria-kohtupsühholoogia komplekseksperitiis – 380 eurot;
- 3) komisjoniline kohtupsühhiaatriaekspertiis – 380 eurot;
- 4) kohtupsühholoogiaekspertiis – 125 eurot.

[RT I, 24.05.2023, 13- jõust. 22.05.2023 - Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi 22.05.2023 kohtuotsus tunnistab, et Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2005. a määruse nr 322 „Kriminaal-, väärteto-, tsiiviil-

ja haldusajade menetlusest osavõtjatele tasu maksmise ja kulude hüvitamise kord“ kuni 7. aprillini 2023 kehtinud redaktsiooni § 5² lõike 1 punkt 4 oli põhiseadusega vastuolus.]

(2) Statsionaarse kohtupsühhiaatriaekspertiisi ja kohtupsühhiaatria-kohtupsühholoogia kompleksekspertiisi tasule lisanduva ühe voodipäevatasu piirsumma on 59 eurot.

(3) Ekspertiisi erilisest keerukusest või mahukusest tingitud vahendite või ajakulu suurenemise tõttu võib kohtupsühhiaatriaekspertiisi ja kohtupsühhiaatria-kohtupsühholoogia kompleksekspertiisi tegemise eest kehtestatud tasu suurendada kuni kolm korda.

(4) Kehtestatud ekspertiisitasu suurendamist taotlev kohtupsühhiaatria- või kohtupsühholoogiaekspert esitab uurimisasutusele, prokuratuurile, väärteoasja kohtuvälisele menetlejale või kohtule koos arvega põhjenduse ekspertiisitasu suurendamiseks. Uurimisasutus, prokuratuur, väärteoasja kohtuväliline menetleja või kohus võib ekspertiisitasu suurendamise põhjendatuse kohta küsida riikliku ekspertiisiasutuse arvamust.
[RT I, 09.12.2014, 19- jõust. 12.12.2014]

§ 6. Koosseisuvälise tõlgi tasu

(1) Koosseisuvälisele tõlgile makstakse suulise tõlke eest tunnitasu, mis on 2–40-kordne Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud tunnipalga alammäär.
[RT I 2006, 11, 78- jõust. 06.03.2006]

(2) Kirjaliku tõlke ühe lehekülje eest makstakse tasu, mis on kuni 20-kordne Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud tunnipalga alammäär.
[RT I 2006, 11, 78- jõust. 06.03.2006]

(3) Üks lehekülg on 1800 tähemärki koos tühikutega. Kui tõlge on lühem kui üks lehekülg, makstakse pool lehekülje tasust.

§ 7. Tunnistajatasu maksmine tsiviil- ja halduskohtumenetluses

(1) Tunnistajatasu tunnitasmäär arvestamisel keskmise brutosissetuleku järgi lähtutakse Vabariigi Valitsuse 15. augusti 2001. a määruses nr 275 «Keskmise palga arvutamise kord» kehtestatud korrast.

(2) Tunnistajatasu tunnitasmäär arvestamisel muu püsiva sissetuleku järgi lähtutakse arvutamise vajaduse tekke kuule eelnenud kuue kalendrikuu jooksul isiku tõendatud, püsivast kogusissetulekust viimase 6 kuu jooksul, ümberarvutatuna keskmiseks tunnitasmääraks kooskõlas käesoleva paragrahvi lõikega 1. Püsiva sissetuleku all mõistetakse sellist sissetulekut, mille laekumine on regulaarne.

(3) Tunnistajatasu tunnitasmäär määratakse tunnitasu alam- ja ülemmäärapiires, mis on 1–10-kordne Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud tunnipalga alammäär.

(4) Töendamisküsimustele kirjalikult antud vastuste eest tunnistajatasu arvutamisel lähtutakse vastuste lehekülgede arvust ja tunnistajatasu tunnitasu alammäärast.

(5) Üks lehekülg on 1800 tähemärki koos tühikutega. Ühe lehekülje tasu on 1–10-kordne Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud tunnipalga alammäär.

§ 8. Välisriigist Eestisse kutsutud menetlusest osavõtja kulude hüvitamine

(1) Välisriigis elavale tunnistajale, eksperdile ja tõlgile võib maksta Vabariigi Valitsuse poolt sätestatud kõrgemat tasu, kui selline tasu on tavaline tema elukohamaal ja isiku osalemine menetluses on hädavajalik.

(2) Välisriigist Eestisse kutsutud menetlusest osavõtjale hüvitatakse Eestisse sõidu ja Eestis viibimise kulud ning töölt eemalviibitud päevade eest saamata jäänud keskmine palk.

(3) Välisriigist Eestisse kutsutud eksperdil on õigus saada ekspertiisitasu vastavalt eelnevale kokkuleppele teda kutsunud asutusega.

(4) Kutses peab olema märgitud, millised kulud hüvitatakse. Ettenähtud summad maksab menetlusest osavõtja väljakutsunud asutus käesoleva määruse §-s 9 sätestatud korras.
[RT I 2009, 6, 38- jõust. 25.01.2009, rakendatakse alates 01.01.2009]

(5) Menetlusest osavõtjal on õigus saada taotluse alusel avantsi kulutuste katteks. Avantsi maksab menetlusest osavõtja väljakutsunud asutus, välja arvatud üldkorras menetletavas kriminaalasjas, kus menetlusest osavõtja avansi seoses kohtuistungil osalemisega maksab kohus.
[RT I 2009, 6, 38- jõust. 25.01.2009, rakendatakse alates 01.01.2009]

§ 9. Tasu maksmise kord

(1) Kriminaal- või väärteomenetluse korral maksab käesoleva määrusega ettenähtud summad pärast ülesande täitmist menetlusest osavõtja väljakutsunud asutus (uurimisasutus, prokuratuur, väärteoasja kohtuväline menetleja või kohus) oma eelarves selleks ettenähtud vahenditest vastavalt kas uurija, prokuröri, kohtuvälise menetleja või kohtu määruse alusel. Menetlusest osavõtja kulude hüvitamise võib menetleja lahendada pealdisena vastaval taotlusel. Menetlusest osavõtja kulud seoses kohtuistungil osalemisega maksab kohus, sõltumata sellest, kes oli menetlusest osavõtja väljakutsujaks.
[RT I, 09.12.2014, 19- jõust. 12.12.2014]

(1¹) Käesoleva määrusega ettenähtud summad sisaldavad maksuseadustega sätestatud makse, mille peab kinni või vajaduse korral maksab menetlusest osavõtjale väljamakset tegev asutus. Kui füüsilisele isikule makstavad summad on saaja teate kohaselt tema ettevõtlustulu või väljamakse tehakse tasu saamiseks õigustatud isiku tööandjale ja maksuseadus ei sätesta teisiti, siis kannab kohtumäärust täitev asutus üle kogu määrusega ettenähtud summa.
[RT I 2009, 24, 149- jõust. 10.05.2009]

(2) Tsiviil- ja halduskohtumenetluses makstakse tasu menetlusseadustes ettenähtud juhtudel ja korras.

§ 10. Määruse kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 11. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. jaanuaril 2006. a.